

A nők belépése a radikális pártba.

— A szegedi Polgári Radikális Párt nagygyűlése. —

(Saját tudósítónktól.) Női nagygyűlést tartott vasárnap délelőtt 11 órakor a Szegedi Polgári Radikális Párt a Korzó-mozi téli helyiségében. Az ülésen, amelyen több százan jelentek meg, dr. Turcsányi Imréné ismertette a radikális párttal kapcsolatosan a radikális nők kívánságait, azután Móra Ferenc főszervező tartott lendületes, nagy tetszéssel fogadott beszédet, majd Ottovay Ilus panaszkolta el a nők sérelmeit, amelyek a választójogi törvény egyes pontjai miatt érték a nőket. Végül dr. Eisner Manó vázolta nagy szakavatottsággal a radikális párt programjait.

A nagygyűlés lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

Dr. Thierring Oszkár, a párt egyik elnöke megnyitja a gyűlést és bejelenti, hogy dr. Polányi Laura helyett, aki akadályozva volt a lejövetelben, dr. Turcsányi Imréné fogja a radikális nők óhajait kifejezni.

Dr. Turcsányi Imréné beszél arról, hogy a demokráciának életösztönökre van szüksége és ezt csakis a nemzet polgárai adhatják. Minden erővel azon kell dolgozni, hogy megmentsék az új rendszert. A népkormány szavazati joghoz juttatja a nőket, de ez kötelességet is ró rájuk. Sietni kell a jogokat nyert nőknek a férfiak mellé, velük együtt kell dolgozni a ma még csecsemő demokráciának mind erősebbre való fölnevelésén. Vázolja a nőknek, a feministáknak küzdelmét a választójogért, majd kitér a nők feladataira. Első ezek között természetesen vigyázni arra, hogy újabb mellőzés ne érhesse a nőket. Mert erre kilátás van, a választójogi néptörvény is ezt bizonyítja. Az a néptörvény, amely különbséget tesz nők és férfiak között, sőt maga a népkormány is, amely a női munkások munkanélküli segélyét jóval kisebbben állapította meg, mint a férfiakét.

A nőknek mindenesetre követelni kell a házassági törvény reformját, az anyasági biztosítást, a népbiztosítás kiterjesztését a gazdasági és háztartási munkáshölgyekre, gyökeresen meg kell reformálni a háztartási munkások helyzetét, eliminálni kell minden diszponáns jelenséget, nem szabad tünni a női páriákat, így meg kell akadályozni a prostitúciót, meg kell szüntetni a kétféle erkölcsi fölfogást, gondoskodni kell a közegészségügyről, a közoktatásügy alapos reformjáról, arról, hogy a békétárgyalásokon a nők delegáltjai is részt vegyenek, követelni kell minden nőnek a wilsoni elvek teljes megvalósítását. A szónok ezután kifejtette, hogy miért kell a férfiak mellett küzdeni a nőknek.

Turcsányiné nagy tetszéssel fogadott beszéde után Móra Ferenc mondott nagyhatású beszédet. Többek közt ezeket mondta:

Polgártársnők, a sors szeszélye, amely megadta nekem azt a szerencsét, hogy elsőnek éltehettem Szeged törvényhatóságában a köztársaságot, azzal is kitüntettet, hogy első lehetek, aki úgy szólíthatom meg önöket, hogy a megszólítás kifejezze a teljes eredményét annak a harcnak, amely eddig „nőmozgalmak” kicsinyítő címe alatt kapott szerény helyet a sajtóban s amely olyan fájdalmasan elszánt, szívós és keserű harc volt, amilyent a kövirózsa vív a kösivatagon könyörtelen környezetével. A küzdelem célját és sikerét ez a megszólítás szimbolizálja, a mi nagyságosabb és méltóságosabb minden címeknél, amiket az émelegős férfihódolat

valaha kitalált és amit nehezebb volt elérni, mint a selyemrongyokat és ércfityegőket, a melyeket királyi ceremóniamesterek eszeltek ki, magyar urak és urasszonyok gyerekes játékaiknak.

Szól ezután a köztársaságról, amely már nagyon régen él a magyar lelkekben mindenütt, majd a politikáról beszél, amely az asszonyoknak eddig egyáltalán nem volt érdekes és amely már a fehérkalácsos napokban is hadikenyere volt neki magának is. Beszédét ezután így folytatja:

— Polgártársnők, én bizonyos vagyok benne, hogy önök okulni fognak a mi kárunkon, férfiakén s a feminizmus és virilizmus közt nagy, komoly, kemény harcokra fog még kerülni a sor, amelyek keserűségét és végzetességét azonban el fogja venni az egymásra utaltságunk és az, hogy az a kor már a megértés és engesztelékenység levegőjében fog élni. Meg fog alakulni a nők pártja, mint önálló politikai párt s az a maga külön asszonyi céljaiért fog verekedni. Ez az idő azonban még nincs közel, előbb ki kell járni a politikai inas éveket és ez csak a meglévő férfipártok valamelyikében történhetik.

Ezután részletesen ismertette Móra azoknak a pártoknak a programját, amelyek közül a nők szabadon választhatnak és beszédét így fejezte be:

— Polgártársnők, én megállapítom magamról, mielőtt a polgártársak megállapítanák, hogy mint kortes, nem igen tudnám a kenyeremet megkeresni. Igyekeztem tárgyilagossá lenni s ez nem is esett nehezemre, mert hiányzik belőlem az az alapvető politikai tehetség, hogy akár a saját pártom javára is elfogult legyek. Nem tudom, hogy helyes volt-e amiket mondtam, de azt tudom, hogy őszinte volt. A többi az önök elfogulatlan kritikájának, lelkiismeretének és politikai felelősségérzetének a dolga.

Móra Ferenc után Ottovay Ilus szólt a nőket a választójogi törvényről ért sérelmeiről. Furesának találja, hogy a férfiakat, — mert véletlenül férfiaknak születtek — előnybe részesíti. Szerinte a radikális pártnak a nők egyenjogúsítását és a nők életviszonyainak a javítását kell követelni.

Ezután dr. Eisner Manó, a párt ügyvezető-elnöke ismertette a radikális párt programját a következőkben:

— A forradalmi események szárnyalása — mondta — valamennyi pártnak, a feministáknak is, messze meghaladta programját. A forradalom a liberálizmus, sőt szocializmus terén is, sokkal többet valósított meg, mint amire a pártok békében és háborúban is törekedtek. Hátra van azonban még a nagy és szép eszméknek a gyakorlati életbe való átvittele. És éppen ebben van a súlyosabb része minden politikai iránynak, amely jelszavakkal meg nem oldható.

Ma nem pártprogramokról van szó, hanem, hogy a világháborúból megmentjük Magyarországot. Nem sovén értelemben beszél, de a világháború végveszedelméből meg kell menteni minden értéket, ami megmaradt. Minden embert, minden munkáskezet ez a munka foglal el most és ezért nem adnak a pártok részletes, új, kiépített politikai programot. A háború likvidálása, lehető jó béke elérése, a ruházkodás és élelmezés kérdéseinek rendezése, az áruhiány megszüntetése, a pénz és kereskedelmi forgalom föntartása

most azok a súlyos feladatok, amelyeknek elsősorban kell gondolni megvalósítására. Ebben a munkában eltérés a férfi- és asszonytársadalom között nem lehet.

Vitatja, hogy végső vonatkozásban lehetne külön program férfi és nő között, hiszen minden ideál csak a nemek közös harmóniájának kiépítése mellett valósítható meg. Tökéletes képtelenségnek tartja, hogy a nők, mint nők, külön politikai pártot képezhessenek. A nők akkor, amikor a parlamentben a nép képviselői ülnek és amikor a valóságos számerőviszonyok döntik el, hogy mi történjék és mi ne történjék ebben az országban, akkor nincs szüksége a nőnek külön szervezkedésre, egy ilyen szervezkedés azt jelentené, hogy a nők szembehelyezkednek a férfitársadalommal, ami kihatna a férfitársadalom hasonló szervezkedésére a nők ellen. A férfitársadalom egyenesen rászorít arra, hogy a nők bizonyos fontos kérdésekben, mint amilyenekre a női szónokok rámutattak, irányítsák. Ebben a munkában minden férfi-pártnak szüksége van női előharcosokra. Fölszólítja a nőket, hogy tömegesen lépjenek a pártba, hogy a harcok előmunkálatait máris megkezdhessék.

Ezután röviden vázolja a radikális párt és szociáldemokrata párt közti különbséget. A két párt alapvető tudományos fölfogásban különbözik egymástól.

A polgári radikálizmus nem kíván kommunista társadalmat; fenn akarja tartani a szabad versenyt és a szabad kezdeményezést és hangsúlyozza a tudományos, értelmiségi, hivatali és gazdasági szellemi munka vezető jelentőségét a társadalomban. Emellett nemzetgazdaságtan rendszerével fokozatosan kívánja megszüntetni a tőke túlsúlyát és a munkanélküli jövedelmet. Szól az utópista szocialista államról, társadalomról, amelyben talán könnyebb lenne az élet, de sokkal sivárabb és sötétebb, mint a mai szegény ember élete.

Dr. Eisner Manó beszéde után a nagygyűlés véget ért.

**A Szegedi Kereskedők
Tanácsának határozata
alapján összes készáruinkat
50 százalékal
leszállítottuk.**

Kup Gyula és Tsa.
női divat áruháza Szeged.

**Óráját és ékszereit
javíttassa elsőrangú óra- és ékszer-
üzletben. Szolid árai!**
Orákban és ékszerekben nagy raktár.
... FISCHEK K. ...
Korzó-kávéház mellett.

Szolga fiuk
felvétetnek
Várnay L. könyvkereskedésében.

A „Médi Specialité” higiénikus szivarkahüvely főraktárában

Szeged, Jókai-utca 11. szám. ♦ Telefon 15—20,
kaphatók a legfinomabb gyártmányu szivarkahüvely
különlegességek a legolcsóbb napi árak mellett.

(3) Viszontelárusítóknak
is a legolcsóbb
bevásárlási forrás.